

PSICOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT EN LES PERSONES ADULTES II

1r QUADRIMESTRE

Professors: Mercè Clariana

Conrad Izquierdo

Departament: Psicologia Evolutiva i de l'Educació

A. OBJECTIUS

Objectius generals

Facilitar informació sobre les teories psicoeducatives més pertinents per a l'explicació dels processos de desenvolupament, aprenentatge, i educació en els individus adults.

Promoure la contrastació teòrico-pràctica que faciliti l'elaboració d'instruments per a l'anàlisi de la pràctica educativa i per a la intervenció en l'educació i animació d'adults.

Objectius concrets

Estudiar diferents models i concepcions de l'aprenentatge i veure com incideixen en el desenvolupament.

Analitzar actuacions educatives en l'àmbit de l'educació formal, informal, i no formal, i relacionar-les amb el desenvolupament de les persones adults.

Aprofundir en els aspectes interactius i motivacionals que incideixen en el procés de desenvolupament-aprenentatge de les persones adults.

Prendre consciència del concepte de diversitat i del seu tractament educatiu.

B.- TEMARI

1. El significat d'aprendre i l'aprenentatge significatiu

Tipus d'aprenentatge: assaig i error, imitació, reforçament, reestructuració

L'aprenentatge significatiu i la construcció de significats

El mestre o animador com a principal mediador en els processos d'aprenentatge

L'aprenentatge en situacions d'educació formal, no formal, i informal

2. Aprenentatge i funcions psicològiques superiors

Activitats educatives que provoquen el desenvolupament d'aquestes capacitats

3. L'aprenentatge de procediments

L'aprenentatge de contingut conceptual i procedural

Les estratègies d'aprenentatge: l'autorregulació en el procés d'aprenentatge

El mestre com a principal mediador en l'adquisició d'estratègies d'aprenentatge

Les estratègies d'ensenyament: l'autorregulació en el procés d'ensenyament

4. Els aspectes psicosocials relacionats amb l'aprenentatge

Motivació, expectatives, i atribucions

Autoimatge, autoestima, i autoconcepció

Aprendentatge d'hàbits de relació social

Importància de la intervenció educativa en la creació de condicions que faciliten l'aprenentatge

5. El tractament de la diversitat en situacions educatives formals, informals, i no formals

Diversitat personal, social, i cultural

C.- METODOLOGIA

- Presentació teòrica del contingut, tant per part dels professors com per part dels alumnes que hagin treballat el material (lectures guiades).
- Comentari de lectures segons un guió previ.
- Treball en petit grup sobre les temàtiques i lectures presentades.
- Proposta d'exercicis relacionats amb la pràctica.

D.- AVALUACIÓ

- Exercicis i petits treballs (resums, comentaris, aplicacions, presentació de temes...) que es duran a terme a l'aula, fets individualment o en grup.
- Exàmens sobre el contingut ensenyat a classe.
- Un treball de curs, orientat i guiat pel professor, sobre l'aplicació pràctica d'un tema concret del programa.

E.- BIBLIOGRAFIA

ALONSO TAPIA, J. (1991) **Motivación y aprendizaje en el aula**. Madrid: Santillana, Aula

XXI.

- BRUNER, J. (1964) La educación como invento social. Dins **Desarrollo cognitivo y educación. Selección de textos por Jesús Palacios**. Madrid: Morata, 1988, 136-146.
- BRUNER, J. (1965) El desarrollo de la mente. Dins **Desarrollo cognitivo y educación. Selección de textos por Jesús Palacios**. Madrid: Morata, 1988, 160-172.
- CLAXTON, G. (1984) **Vivir y aprender**. Madrid: Alianza Psicología, 1987, cap. 9, pgs. 213-239.
- COLE, M. (1984) La zona de desarrollo próximo: donde cultura y conocimiento se generan mutuamente. **Infancia y Aprendizaje**, 25, 3-17.
- COLL, C. (1988) Significado y sentido en el aprendizaje escolar. Reflexiones en torno al concepto de aprendizaje significativo. **Infancia y Aprendizaje**, 41, 131-142.
- COLL, C. (1990) **Desarrollo psicológico y educación, II Psicología de la Educación**. Madrid: Alianza Psicología.
- De la MATA, M.L. i RAMIREZ, J.D. (1989) Cultura y procesos cognitivos: hacia una psicología cultural. **Infancia y Aprendizaje**, 46, 49-69.
- De la MATA, M.L. i SANCHEZ, J.A. (1991) Educación formal y acciones de agrupación y memoria en adultos. Un estudio microgenético. **Infancia y Aprendizaje**, 53, 75-97.
- De la MATA, M.L., SANTAMARIA, A., SANCHEZ MEDINA, J.A., i CUBERO, M. (1987) Características cognitivas del individuo adulto: su disposición para el aprendizaje. **Actas de las V Jornadas de Estudio sobre la Investigación en la Escuela**. Sevilla.
- ENTWISTLE, N. (1987) **La comprensión del aprendizaje en el aula**. Madrid: Paidós/MEC.
- FLECHA, R. (1990) **Educación de las personas adultas**. Barcelona: El Roure, cap. "4 pg. 73-97.
- GAGNÉ, E.D. (1985) **La psicología cognitiva del aprendizaje escolar**. Madrid: Aprendizaje Visor.
- GARCIA MADRUGA, J.A. i CARRETERO, M. La inteligencia en la vida adulta. Dins M. CARRETERO et al. (comp.) **Psicología evolutiva 3. Adolescencia, madurez y senectud**. Madrid: Alianza Psicología, 1985, cap. 4, 143- 177.
- LURIA, A.R. (1974) **Los procesos cognitivos. Análisis socio-histórico**. Barcelona: Fontanella, 1980.
- MIRAS, M. (1991) Educación y desarrollo. **Infancia y Aprendizaje**, 54, 3-17.
- MORENO, A. (1989) Metaconocimiento y aprendizaje escolar. **Cuadernos de Pedagogía**, 173, 53-58.
- PALACIOS, J., MARCHESI, A., y COLL, C. (1990) **Desarrollo psicológico y educación, I Psicología Evolutiva**. Madrid: Alianza Psicología.
- RAMIREZ, J.D. (1987) Bases psicológicas para una teoría de la educación del adulto

analfabeto. Dins A. ALVAREZ (comp.) **Psicología y educación. Realizaciones y tendencias actuales en la investigación y en la práctica.** Actas de las II Jornadas de Psicología y Educación. Madrid: Aprendizaje Visor, 126-135.

RAMIREZ, J.D. (1990) Comprensión y diálogo en el discurso escrito. **Cuadernos de Pedagogía**, 179, 20-23.

RAMIREZ, J.D., De la MATA, M.L., CUBERO, M., SANCHEZ MEDINA, J.A. i SANTAMARIA, A. (1988) **Educación y procesos cognitivos: una aproximación sociocultural.** Junta de Andalucía, Consejería de Educación y Ciencia, Monografías de Educación de Adultos, nº 5.

RIVIÈRE, A. (1984) **La psicología de Vygotski.** Madrid: Aprendizaje Visor, 1985.

VILA, I. (1985) Lenguaje, pensamiento y cultura. **Anuario de Psicología**, 22(2), 18-28.

VILADOT, G. i ROMANS, M. (1988) **La educación de adultos.** Barcelo na: Laia.

WELLS, G. (1987) Aprendices en el dominio de la lengua escrita. Dins A. ALVAREZ (comp.) **Psicología y educación. Realizaciones y tendencias actuales en la investigación y en la práctica.** Actas de las II Jornadas de Psicología y Educación. Madrid: Aprendizaje Visor, 57-72.

WELLS, G. (1990) Condiciones para una alfabetización total. **Cuadernos de Pedagogía**, 179, 11-15.